

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Nemzetközi és Politikatudományi Intézet

1088 Budapest, Mikszáth Kálmán tér 1.

Telefon: +36 1 327 59 18

BA ÁLLAMVIZSGA

tételsor

(Érvényes: 2019. március 1-től)

A tétel

1. Politikai filozófia

1. A politikai filozófia eredete: Platón.
 - a. Platón: Állam. Budapest: Atlantisz, 2014, 225-239 és 403-444.o.
2. Erkölc és politika: Aquinói Tamás és Machiavelli.
 - a. Aquinói Tamás: A Summa theologiae kérdései a jogról. Budapest: Szent István Társulat, 2011, 8-12 és 156-159.
 - b. Aquinói Tamás: A fejedelmek kormányzásáról. Máriabesnyő: Attraktor, 2016, 11-27.
 - c. Niccoló Machiavelli: A fejedelem. Budapest: Európa, 1987, 84-146.
3. A társadalmi szerződés elmélete és legfontosabb szerzői.
 - a. Thomas Hobbes: Leviatán. Budapest: Kossuth, 205-219.
 - b. John Locke: Értekezés a polgári kormányzatról. Budapest: Gondolat, 1986, 41-49 és 106-125.
 - c. Jean-Jacques Rousseau: A társadalmi szerződés. Budapest: PannonKlett, 1997, 18-36.
4. A „politikai” fogalma: Carl Schmitt.
 - a. Carl Schmitt: A politikai fogalma. Budapest: Pallas–Attraktor, 2002, 15-67.
5. Az utilitarizmus politikai filozófiája
 - a. Michael J. Sandel: Mi igazságos és mi nem? Budapest: Corvina, 2012, 47-75.
 - b. John Stuart Mill: Haszonelvűség. Budapest: Magyar Helikon, 1980, 238-278.
6. A libertárius politikai filozófia
 - a. Michael J. Sandel: Mi igazságos és mi nem? Budapest: Corvina, 2012, 76-125.
7. Kommunitárius politikai filozófiák
 - a. Michael J. Sandel: Mi igazságos és mi nem? Budapest: Corvina, 2012, 216-283.

2. A magyar politikai rendszer

8. Politikai tradíciók, politikai kultúra és politikai gondolkodás Magyarországon
 - a. Körösesny-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
 1. fejezet: Politikai tradíciók (17-29.o.)
 3. fejezet: Politikai kultúra és politikai gondolkodás (59-88.o.)
 - b. Mándi Tibor: Politikai gondolkodás, in: Körösesny András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, (13-35.o)
9. A magyar alkotmányos és kormányzati rendszer 1990 után
 - a. Körösesny-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
 4. fejezet: Az alkotmányos és kormányzati rendszer I. (89-104.o.)

- b. Körösenyi András: Alkotmányozás és Alaptörvény, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 85-109.o.
10. A magyar kormány és a parlament 1990 után
- a. Körösenyi-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
5. fejezet: A kormány (104-141.o.)
6. fejezet: A parlament (141-169.o.)
 - b. Gyulai Attila: Az Országgyűlés, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 135-159.o.
11. Az államfő és az Alkotmánybíróság helye és szerepe 1990 után Magyarországon
- a. Körösenyi-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
7. fejezet: Az államfő (169-183.o.)
8. fejezet: az Alkotmánybíróság (183-196.o.)
 - b. Török Gábor – Nábelek Fruzsina: Az államfő, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 183-203.o.
 - c. Pócza Kálmán: Az Alkotmánybíróság, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 159-183.o.
12. A választási rendszer és a választók 1990 után Magyarországon
- a. Körösenyi-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
10. fejezet: A választási rendszer és a választások (212-227.o.)
15. fejezet: A választók (304-319.o.)
 - b. Tóth Csaba: Választási rendszer, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 231-249.o.
 - c. Szabó Andrea: A választók, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 279-307.o.
13. Pártok és pártrendszer 1990 után Magyarországon
- a. Körösenyi-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
12. fejezet: A pártrendszer (251-270.o.)
 - b. Horváth Attila-Soós Gábor: Pártok és pártrendszer, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 2015, 249-279.o.
14. A magyar demokrácia természete és három szakasza
- a. Körösenyi-Török-Tóth: A magyar politikai rendszer, Osiris Kiadó, Budapest, 2007
17. fejezet: A magyar demokrácia természete (339-353.o.)
 - b. Körösenyi András: A magyar demokrácia három szakasza és az Orbán-rezsim, in: Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer negyedszázad után, Budapest: Osiris Kiadó, 401-423.o.

3. Összehasonlító politikai rendszerelemzés

15. A demokrácia fogalma. Közvetlen/közvetett és többségi/konszenzusos demokrácia
- a. Philippe Schmitter: Mi a demokrácia és mi nem? In: *Beszélő hetilap*, 5. évfolyam (1993), 11. szám melléklet.
 - b. Körösenyi András: A népszavazások és a képviseleti demokrácia viszonya, in: Enyedi Zsolt (szerk.): A népakarat dilemmái, DKMKKA-Századvég Kiadó, Budapest, 37-63.o.
 - c. Komáromi László: Közvetlen demokratikus hagyományok és modellek In: Gáva Krisztián – Téglási András (szerk.): A népszavazás szabályozása és gyakorlata Európában és Magyarországon. Budapest: NKE, 2016. pp. 137-168.
 - d. Navracsics: Többségi és konszenzusos modellek, in Gallai Sándor: Politikai és politikatudomány, 211-235.o.

16. Elnöki, félélnöki és parlamentáris rendszerek összehasonlítása
 - a. G. Sartori: Összehasonlító alkotmányművelés: a kormányzati rendszerek strukturái, ösztönzői, teljesítményei, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2003, 103-226.o.
17. Közép-európai demokráciák: demokratikus átmenet, alkotmányozás és kormányzati rendszerek, föderalizmus, közvetlen demokrácia, választási és pártrendszerek
 - a. Fricz Tamás: Alkalmazott demokráciák, Budapest: Kairosz Kiadó, 47-159.o.
 - b. Szenté Zoltán: Európai alkotmány és parlamentarizmustörténet 1945-2005, Budapest: Osiris kiadó, 468-487.o.
18. Államfői hatalom, félélnöki rendszerek és kormányok Európában
 - a. Szenté Zoltán: Európai alkotmány és parlamentarizmustörténet 1945-2005, Budapest: Osiris kiadó, 576-586, 609-636.o.
19. Parlamentarizmus Európában
 - a. Szenté Zoltán: Európai alkotmány és parlamentarizmustörténet 1945-2005, Budapest: Osiris kiadó, 586-607, 637-655o.

4. Az Európai Unió működése

20. Jogalkotási folyamat az Európai Unió intézményei által: jogforrások hierarchiája, jogszabályok formái és az együttdöntési eljárás
 - a. Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról, Budapest, HVG-Orac, 2011., 4. fejezet pp. 154-225.
21. Az Európai Unió intézményi struktúrája, az egyes intézmények szerkezete; az uniós kompetenciák és a hatáskörökre vonatkozó elvek, a kompetenciák fejlődése.
 - a. Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról, Budapest, HVG-Orac, 2011., 2-3. fejezet pp. 78-150.
22. Az Európai Unió költségvetése, költségvetési vitái, a hétéves költségvetési keretirányelv (MFF) főbb jellemzői.
 - a. Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról, Budapest, HVG-Orac, 2011., 7. fejezet pp. 252-288.

B tétel

1. Politikai szociológia

1. Választói magatartás – elméleti modellek, magyarázatok
 - a. Tóka Gábor: A szavazói magatartás. in: Gallai Sándor – Török Gábor szerk.: Politika és politikatudomány. Aula Kiadó, 2003. 457 – 477.
2. Média és politika
 - a. Bajomi-Lázár Péter: Manipulál-e a média? in: *Médiakutató*, 2006. 2 sz. 77-95.o.
3. A Kádár-korszak hétköznapijai
 - a. Valuch Tibor: A „gulyáskommunizmus” valósága. *Rubicon*, 2001/10–2002/1. sz. 69–76.o.
 - b. Kozák Gyula: A hatvanas évek társadalmáról, in: Rainer M. János – Ständeisky Éva (szerk.): *Évkönyv X.*, Budapest: 1956-os Intézet, 2002, 11–35.o.

2. Pártrendszerek

4. A pártok funkciói
 - a. A pártok és a választási rendszerek. In Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): Politika és politikatudomány. Budapest: Aula, 2003.
5. Radikális pártok
 - a. Tóth András - Grajczjár István: Miért olyan sikeresek a radikális nemzeti-populista pártok nagy társadalmi-gazdasági átalakulások, válságok idején? *Politikatudományi Szemle*, 2009. 3. sz. 7-29.
6. Etnikai, etnoregionális pártok
 - a. Schönbaum Attila: A kisebbségi pártok az európai pártrendszerekben. in Szarka László – Vizi Balázs – Tóth Norbert – Kántor Zoltán – Majtényi Balázs (szerk.): *Etnopolitikai modellek a gyakorlatban*. Budapest: Gondolat, 2009. 35-75.

3. Választási rendszerek

7. Választási rendszerek a magyar parlamentarizmus történetében
A dualizmus, a Horthy-korszak, valamint a második világháború utáni – proletárdiktatúrába torkolló – átmeneti időszak választási rendszereinek bemutatása
 - a. Varga Lajos: Országgyűlési választások a dualizmus korában. In.: Földes György – Hubai László (szerk.): *Parlamentari választások Magyarországon, 1920–2010.*, 15-46
 - b. Püski Levente: A Horthy-korszak parlamentje, Budapest, 2015., 16-32. (a „Választások, pártok, képviselők” c. fejezet)
 - c. Izsák Lajos: A parlamentarizmus veszített csatája – 1947. In.: Földes György – Hubai László (szerk.): *Parlamentari választások Magyarországon, 1920–2010.*, 243-265.
 - d. Gyarmati György: A Rákosi-korszak. Budapest, 2011., 130-148. (Új népfront, új választás, új alkotmány, új iskola c. fejezet)

8. Képviselő-elmélet és választási rendszerek
A demokratikus választások alapelvei és funkciói, a képviselő populistá és elitista felfogása, a képviselő mikrokozmosz és megbízó-megbízott felfogása, a szavazáselmélet fejlődése
 - a. Enyedi Zsolt – Körösi András (2004): Pártok és pártrendszerek. Budapest, Osiris Kiadó (1.7. alfejezet: Eltérő felfogások a pártok szerepéről)
 - b. Török Gábor – Gallai Sándor (2003): Választási rendszerek. in Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): Politika és politikatudomány. Budapest, Aula Kiadó
 - c. McLean, Iain (1997): Képviselői formák és szavazási rendszerek. in Fábíán György (szerk.): Választási rendszerek. Budapest, Osiris Kiadó (25-31. oldal)

9. Többségi és arányos választási rendszerek
A többségi és arányos választás rendszerek összehasonlítása (előnyök és hátrányok), választási rendszer típusok besorolása és ismertetése, választási rendszerek politikai következményei (Duverger törvényei, mechanikus és pszichológiai hatás)
 - a. Enyedi Zsolt – Körösi András (2004): Pártok és pártrendszerek. Budapest, Osiris Kiadó (16. fejezet: Választási rendszerek)
 - b. Dunleavy, Patrick – Margetts, Helen (2001): A választási reform dinamikájának értelmezése. In: Fábíán György-Kovács László Imre (szerk.): Választáspolitikai szöveggyűjtemény. Szeged, JATEPress (141. oldal)
 - c. Sartori, Giovanni (2001): Választási rendszerek. In: Fábíán György-Kovács László Imre (szerk.): Választáspolitikai szöveggyűjtemény. Szeged, JATEPress (56-57.; 60-62.; 64-68.; 70-73. oldal)

4. Vallás és politika

10. Az állam és a vallás egysége az iszlámban
 - a. Jany János: Iszlám és politika. Századvég 86. (2017/4), 47-58.
 - b. Iszlám politikai gondolkodás. In: David Miller, szerk.: Politikai filozófiák enciklopédiája. Budapest: Kossuth, 1995, 223-227.

11. Az állam és az egyház viszonya a keresztény világban
 - a. Nyirkos Tamás: Állam és egyház a modernitásban. Studia Vincentiana, 2015/1, 9-17.
 - b. Tomka Miklós: Egyház a társadalomban. Budapest–Piliscsaba: PPKE, 2007, 135-153.

12. A világnézeti semlegesség: érvek és ellenérvek
 1. Kis János: Az állam semlegessége. Budapest: Atlantisz, 1997, 71-80. és 106-127.o.

5. Magyar politika- és diplomáciatörténet

13. Magyarország diplomáciája (és politikája) a második világháborúban.
 - a. Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században, Bp. Osiris, 2000. 233-268.

14. Magyarország a forradalmak időszakában 1918-1920.
 - a. Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században, Bp. Osiris, 2000. 110-138

15. Az '56-os forradalom és szabadságharc.
 - a. Rainer M. János: Az 1956-os magyar forradalom. Osiris, Bp., 2016, 29-57.

6. Rendszerváltás Magyarországon

16. Rendszerváltás Magyarországon: okok és előzmények
 - a. Romsics Ignác: Rendszerváltás Magyarországon, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2013. (https://mersz.hu/hivatkozas/rendszer_2#rendszer_2)

17. Rendszerváltás Magyarországon: a békés átmenet (1988–1989)
 - a. Romsics Ignác: Rendszerváltás Magyarországon, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2013 (https://mersz.hu/hivatkozas/rendszer_5)
18. Rendszerváltás Magyarországon: a demokrácia első két éve (1990-1991)
 - a. Romsics Ignác: Rendszerváltás Magyarországon, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2013 (https://mersz.hu/hivatkozas/rendszer_11)

7. Posztmodern politika

19. A politika és az internet
 - a. Kiss Balázs – Boda Zsolt: Politika az interneten. Budapest: Századvég, 2005, 11-28 és 144-158.
 - b. Pogonyi Szabolcs: Digitális demokrácia vagy kiberbalkán? Világosság, 2006/1, 5-11.
20. Ökológiai politika
 - a. Luc Ferry: Új rend: az ökológia. Budapest: Európa, 1994, 21-35, 145-154, 166-176.

8. Kisebbségpolitika

21. Nemzeti kisebbség és nemzetállam
 - a. Rogers Brubaker: Nemzeti kisebbségek, nemzetiesítő államok és külső nemzeti hazák az Új Európában. In Rogers Brubaker: Nacionalizmus új keretek között. A nemzeti mivolt és a nemzeti kérdés az Új Európában. Budapest: L'Harmattan - Atelier, 2006, 61-83.o.
22. A külföldi magyarok lélekszáma
 - a. Kapitány Balázs: Külföldi magyar közösségek, in: Monostori Judit - Óri Péter - Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai portré, Budapest: KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, 2015. 227-240.o.
